

ingediend op **1700** (2022-2023) – Nr. 1
15 mei 2023 (2022-2023)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Kristof Slagmulder en Karl Vanlouwe

over het jaarverslag 2022
van het Vlaams-Europees verbindingagentschap

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneekhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door Dirk Rochtus en Jan Buysse	4
2. Vragen van de leden	6
3. Antwoorden en replieken van de sprekers	7
4. Aanvullende vragen en antwoorden.....	10
Gebruikte afkortingen	11
Bijlagen: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op 25 april 2023 wisselde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme van gedachten met Jan Buysse, algemeen directeur van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, en Dirk Rochtus, voorzitter van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, over het jaarverslag 2022 van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap.

De presentatie van de sprekers en het jaarverslag 2022 gaan als bijlage en zijn beschikbaar op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door Dirk Rochtus en Jan Buysse

Dat de EU ons leven beheerst, acht *Dirk Rochtus* algemeen bekend. Het is dan ook belangrijk om zich voor te bereiden op wat de Europese Unie voor Vlaanderen in petto heeft. Daarom werd een agentschap belast met het slaan van een brug tussen Vlaanderen en de EU: VLEVA.

Wat VLEVA heeft gerealiseerd in 2022, wordt vandaag in een notendop voorgesteld.

Jan Buysse stelt dat een dergelijke brug slechts nuttig is in de mate waarin ze bruikbaar is en effectief gebruikt wordt om de verbinding te maken. Voor dat draagvlak zijn de leden, met name de vertegenwoordigers van het middenveld en de lokale overheden, cruciaal, onderstreept hij. Ze zorgen ervoor dat het werk van VLEVA vraaggestuurd is en geënt wordt op concrete behoeftes, en ze fungeren tegelijk als multiplicator voor hun specifieke doelgroep of thematiek. Dat concrete organisaties worden geïnformeerd en ondersteund in hun Europese belangenbehartiging, is op die manier meteen ook nuttig voor hun doelgroep en sector.

In 2006 werd VLEVA opgestart met een handvol leden, die ondertussen tot 38 zijn aangegroeid. In 2022 kwam Transport en Logistiek Vlaanderen erbij. Daarnaast zijn de havens van Antwerpen en Zeebrugge gefuseerd in de Port of Antwerp-Bruges. Aan de andere kant verloor men Katholiek Onderwijs Vlaanderen, een interne beslissing, voor een deel door besparingen ingegeven en niet door ontevredenheid. In 2023 kwamen er opnieuw twee leden bij: het ACV en de koepelorganisatie Syntrum.

De directeur onderstreept dat het niet de bedoeling is om zo veel mogelijk organisaties te betrekken. Men focust op een kwalitatieve groei, om iedereen op maat te kunnen bedienen. Aan de andere kant wil men wel de belangrijkste organisaties en sectoren mee hebben, en blijft men daarvoor openstaan.

Dirk Rochtus gaat in op het bereik van VLEVA. Het agentschap organiseert tientallen evenementen, zowel fysieke als digitale. Het zoekt actief het gesprek op om te informeren op evenementen en webinars, maar wordt ook zelf geraadpleegd, bijvoorbeeld in de vorm van opzoeken op het internet, waarbij hij in het bijzonder de subsidiewijzers vermeldt. Daarnaast vormen de sociale media een nuttig instrument voor de verspreiding van informatie. Zo zijn er al 538 volgers op Facebook, en 1309 op Twitter. Toch is er nog groeipotentieel, erkent hij.

Jan Buysse wijst erop dat het ook belangrijk is om achter de cijfers te kijken. Hij staat stil bij een aantal hoogtepunten in 2022. Als eerste vermeldt hij het evenement dat in en samen met het Vlaams Parlement werd georganiseerd in het kader van de EU-Toekomstconferentie, en dat heeft geresulteerd in concrete aanbevelingen, ook over VLEVA, wat hij waardeert.

Daarnaast was er op 10 oktober 2022 de eerste editie van het voortaan jaarlijkse Groot Vlaams Europadebat, waarin de State of the Union tegen het Vlaamse licht wordt gehouden. Zowel fysiek als digitaal waren er heel wat deelnemers. Daaropvolgend

heeft VLEVA een ledenbevraging georganiseerd, waarvan de resultaten samen met die van het debat zelf zijn besproken in de commissie ([Parl.St. VI.Parl. 2022-23, 1490/1](#)).

Verder is VLEVA in het verslagjaar gestart met een specifieke opleiding EU-subsidies voor lokale besturen, met daaraan gekoppeld een subsidiegids voor die doelgroep. Het agentschap stelt vast dat er op dat vlak een grote vraag is naar informatie en maatwerk.

Voorts organiseerde het agentschap concrete infosessies over de betekenis voor Vlaanderen van op tafel liggende voorstellen waarvan hij in het bijzonder de 'twin green and digital transition' vermeldt.

Na de coronadip kon eindelijk ook weer aangepikt worden bij de jaarlijkse traditie van het EP-diner, waarin de top van de leden van VLEVA een ontmoeting hebben met de Vlaamse Europarlementsleden in het Europees Parlement, en waar zowel een centraal thema als concrete zaken besproken kunnen worden. De spreker suggereert een mogelijke uitbreiding in de toekomst met leden van de commissie.

VLEVA organiseerde in 2022 ook eens te meer zijn eigen State of the Union, met een bekende Vlaming, deze keer Erhan Demirci, een Limburgse komiek met buitenlandse roots.

Het agentschap zette een ledenbevraging op over de verwachtingen van het middenveld ten aanzien van de EU in het kader van het conflict in Oekraïne. Welke maatregelen verwacht men op diverse terreinen?

In een masterclass voor de leden werden ook de lobbyvaardigheden aangescherpt door ervaringsdeskundigen.

Een en ander heeft geleid tot de vernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en VLEVA voor 5 jaar, na een zeer positieve externe evaluatie.

In 2023 wordt net zoals andere jaren gewerkt met een operationeel plan. Het agentschap gaat daartoe bij al zijn leden langs om hen, op basis van het werkprogramma van de Europese Commissie, te consulteren over hun prioriteiten en hun concrete verwachtingen van VLEVA. De resultaten werden gebundeld en vergeleken op zoek naar synergie. Dat plan vormt ook de basis voor de evaluatie op het einde van het jaar, al moet het vanzelfsprekend soepel genoeg zijn om in te spelen op bijzondere omstandigheden of nieuwe ontwikkelingen.

Het plan voor 2023 bevat 162 initiatieven, waarvan er acht prioritair zijn volgens een meerderheid van de leden. De directeur toont de lijst op een dia maar men vindt ze ook terug in het plan zelf.

Dirk Rochtus vult voor 2023 aan dat VLEVA op 11 januari 2023 voor het eerst in drie jaar zijn nieuwjaarsevenement heeft kunnen organiseren, met een opkomst van meer dan driehonderd deelnemers, in de Schelp van het Vlaams Parlement. Het agentschap hecht veel belang aan netwerking om zijn boodschap te verspreiden en de verbinding tussen Vlaanderen en Europa te onderstrepen. Hoogtepunt was de ondertekening van het eerder genoemde nieuwe samenwerkingsakkoord.

De volgende editie van het Groot Vlaams Europadebat op 10 oktober zal zoals gezegd een Vlaams licht werpen op de nieuwe State of the Union van commissievoorzitter Ursula von der Leyen. Verder zullen de leden worden geïnformeerd over het Belgische EU-Raadsvoorzitterschap en de Vlaamse voorbereiding daarop, en kunnen zij daarop ook inhaken met hun eigen expertise.

Ook in het kader van de Europese verkiezingen wordt bij de leden naar hun prioriteiten gepolst. Ze worden samengevat in een memorandum waarover in het voorjaar van 2024 een verkiezingsdebat wordt georganiseerd met leden en de Vlaamse lijsttrekkers.

Andere geplande bevragingen van de leden gaan over het EU-industriebeleid (waarop de antwoorden worden toegelicht tijdens de Dag van Europa in het Vlaams Parlement op 9 mei 2023), de eerder genoemde State of the Union en het Groot Vlaams Europadebat, en over de verwachtingen ten aanzien van de nieuwe Europese Commissie en het nieuwe Europees Parlement (met het memorandum en het verkiezingsdebat).

Tot slot vermeldt hij nog de monitoring van de benutting van de EU-subsidies

Jan Buysse wijst aanvullend nog op de geplande opleiding EU-subsidies, opnieuw voor de lokale besturen maar daarnaast ook voor de cultuursector, die van de social profit, de ondernemingen en het toerisme, waarbij hij nogmaals attendeert op het belang van de accuratesse en het maatwerk van de informatie, meer bepaald over realistische mogelijkheden van subsidiëring.

2. Vragen van de leden

Johan Deckmyn staat positief tegenover VLEVA, maar vreest dat het veel bedrijven niet bereikt omdat zij niet internationaal werken en zich daardoor minder bewust zijn van de Europese dimensie op hun bedrijf. Waren er al initiatieven of zijn er plannen om bij het informeren verder te gaan dan de eigen leden?

Verder steunt hij het werk op het vlak van ledenbevragingen omdat die voor Vlaanderen interessante feedback opleveren.

Ook de invitatie van Vlaams Parlementsleden op het EP-diner vindt hij geen slecht idee, omdat men dan zijn ivoren toren verlaat.

Is VLEVA betrokken bij de initiatieven op het vlak van circulaire economie in het kader van het Belgische EU-Raadvoorzitterschap volgend jaar? Zo niet, zou het dat willen? Blijft het ten aanzien van de leden beperkt tot informeren of wordt ook gestreefd naar samenwerkingsverbanden?

Philippe Muyters treedt het streven naar kwalitatieve groei van leden bij, maar wil wel weten welke blinde vlekken VLEVA nog ziet.

Het lid hoort dat de belangrijkste drempels voor Europese subsidies worden opgeworpen door administratieve lasten en onbekendheid. Klopt dat volgens het agentschap of wacht het daarvoor op het resultaat van de bevragingen en het onderzoek naar de benutting?

Is er een (gunstige) evolutie in het bereiken van kmo's, die het moeilijk hebben met tijd en een aanpak op maat behoeven?

Tot slot heeft hij begrepen dat de resultaten van de bevraging over het Europese industriebeleid op 9 mei wel degelijk in de commissie zelf worden besproken.

Voor *Emmily Talpe* is het kernwoord helderheid. VLEVA speelt voor bedrijven en lokale besturen een belangrijke rol in de ontwarring van het Europese kluwen, wat zij waardeert.

Hoe gaat het agentschap om met de moeilijkheid om kleinere lokale besturen te bereiken? Gaan die voldoende in op het opleidingsaanbod? Ondersteunt het

agentschap de samenwerking tussen kleinere steden en gemeenten bij de aanvraag van Europese subsidies? Kreeg men al feedback van de lokale besturen over de voorbije opleidingen? Is er al een en ander in beweging in respons daarop of was iedereen positief? Waren de opleidingen interactief of veeleer informatief, waarna specifieke vragen apart gesteld moesten worden?

Hoe verloopt de inmiddels driejarige samenwerking met de provincie Limburg? Is het agentschap geïnteresseerd in een uitrol in andere provincies? Worden die al warm gemaakt? Wat doet VLEVA specifiek op het vlak van de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de Green Deal? Is het agentschap van plan om van de Europese verkiezingen volgend jaar gebruik te maken om zich nog meer in de kijker te zetten?

Karl Vanlouwe looft de samenwerking met VLEVA. Bij de heropbouw van Oekraïne wordt gedacht aan partnerschappen tussen regionale en lokale besturen in de vorm van concrete samenwerking tussen 'twin cities' hier en ginder. Welke mogelijkheden ziet VLEVA? Zijn er opportuniteiten voor de sectorfederaties die lid zijn van VLEVA, gezien de ervaring die Vlaamse bedrijven al hebben in Oost-Europa, met name in Polen en Oekraïne zelf?

Vervolgens vraagt het lid om toelichting bij de evaluatie die aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorafging.

Welke rol ziet VLEVA voor zichzelf bij het EU-Raadsvoorzitterschap, dat samenvalt met de verkiezingscampagnes?

Hij wenst ook toelichting bij de samenwerking met de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de EU, met het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, en met andere diensten van de Vlaamse overheid met het oog op de relance.

In het licht van de verbetering van de informatiedoorstroming over Europese beleidsvoorstellen attendeert hij tot slot op het Nederlandse systeem, waarin men werkt met fiches die de ambtelijke taal voor burgers, ondernemingen en besturen vertalen in concrete informatie.

3. Antwoorden en replieken van de sprekers

Jan Buysse onderstreept, wat het bereik in het bedrijfsleven betreft, dat het model van VLEVA werkt met leden die vertegenwoordigers zijn van hun sector en daarvan de behoeften capteren. Dat laatste is uiteraard niet 100 procent sluitend en daarom staat het gros van de acties van VLEVA open voor iedereen, dus niet alleen voor de leden. Ook anderen kunnen de informatie raadplegen, deelnemen aan een infosessie of een concrete subsidievraag stellen. Het zijn wel de leden die de werking sturen. Hetzelfde geldt voor de lokale besturen.

Het lidmaatschap is niet louter formeel, maar bestaat uit concrete dialoog en samenwerking. Los van de concrete acties blijft VLEVA bereikbaar voor iedereen. Daarnaast wordt ook gewerkt aan de zichtbaarheid om ervoor te zorgen dat men ook weet dat men bij het agentschap terecht kan. Daarbij blijft het agentschap echter altijd een loyale facilitator zonder ten aanzien van de doelgroepen in de plaats te treden van de leden zelf. Hij roept meteen ook de commissieleden op om mensen met vragen over Europese subsidies naar VLEVA door te verwijzen.

Dat de deelname van het Vlaams Parlement aan het EP-diner interessant kan zijn, werd al aangetoond door de nuttige vermenging van Vlaamse en Europese Parlementsleden bij het Groot Vlaams Europadebat.

Voor de voorbereiding van de initiatieven over circulaire economie tijdens het EU-Raadsvoorzitterschap verwijst hij naar het projectteam in het Departement

Kanselarij en Buitenlandse Zaken. VLEVA speelt in het algemeen een flankerende rol op het vlak van informatie, naast de formele rol van de Vlaamse overheid. Zo zal het agentschap tijdens het voorzitterschap concreet instaan voor communicatie via zijn website en de sociale media. Verder staat het open voor alle vragen om samenwerking vanwege de Vlaamse overheid en het Vlaams Parlement, verzekert de directeur.

Dirk Rochtus bevestigt dat VLEVA openstaat voor de hele Vlaamse samenleving en gebruikt daarvoor de sociale media. Vorig jaar zijn er op de website bijna vierhonderdduizend paginaweergaven geweest. Dat zijn er meer dan duizend per dag, net als op de sociale media. Het agentschap streeft ook bewust naar de graduele opbouw van bekendheid, met name in de geledingen van de samenleving waarvoor de band met Europa relevant is. Dat gebeurt bijvoorbeeld ook door de directeur een gastcollege te laten geven aan laatstejaarsstudenten Economie, die het daaropvolgende jaar in het bedrijfsleven zullen terechtkomen.

Jan Buysse erkent dat er blinde vlekken zijn bij de leden, die in een constant evoluerende omgeving bovendien veranderen. Hij benadrukt op dat punt wel dat het lidmaatschap vrijwillig is. Zelf wilde hij er alvast de vakbondssector bij, wat inmiddels ook gelukt is met een van de vakbonden – men blijft openstaan voor de andere. Tot voor een recente bijdrageverhoging was ook de groene beweging lid via Bond Beter Leefmilieu, wat nu opnieuw een blinde vlek is, al hindert zij de werking niet want die sector neemt wel degelijk deel aan de evenementen die VLEVA organiseert. In de aansturing zit echter geen groene organisatie meer. Een criterium om lid te worden, is wel een Vlaanderenbrede werking die niet louter lokaal is, naast het bestrijken van thema's die tot het werkingsgebied van VLEVA behoren.

Dat laatste is op dit moment bijvoorbeeld niet het geval met ontwikkelingsbeleid, tenzij wat de Europese subsidies betreft. Mocht een organisatie uit die sector om lidmaatschap verzoeken, zal VLEVA zich moeten afvragen of het de moeite is om zich die bijkomende materie eigen te maken. De groei van het lidmaatschap heeft consequenties voor de middelen die nodig zijn om de werking te beheren, besluit hij.

De feedback over de acties en opleidingen is heel belangrijk, verzekert de directeur. Zo is de nieuwe opleiding voor lokale besturen volledig gebaseerd op feedback over de eerste reeks. Zij is wel degelijk bijgestuurd en vooral nog praktischer gemaakt aan de hand van concrete voorbeelden, waaronder getuigenissen, maar ook samenwerkingsmogelijkheden. Wat dat laatste betreft, zorgen de opleidingen niet alleen voor informatie maar ook voor netwerking. Daarnaast is er feedback waarmee men niet veel meer kan doen dan ervoor waarschuwen, zoals die over administratieve overlast.

Kmo's bereiken blijft moeilijk, erkent hij, maar VLEVA geeft niet op. Dat betekent niet dat men domweg dezelfde weg blijft volgen die nergens toe leidt, maar wel dat men aandacht schenkt aan de manier waarop. Leden als Voka en UNIZO zijn belangrijke partners om hun leden op de juiste manier te benaderen met praktijkvoorbeelden, in het juiste format en op de juiste locatie. De evolutie is alvast gunstig, verzekert hij.

Kleine gemeenten zijn in elk geval welkom op de opleidingen en om vragen te stellen. In het beste geval helpen de leden hen om de weg te vinden. Ook VLEVA stelt steeds meer samenwerking vast, al dan niet in het kader van intercommunales. Andere gemeenten haken aan of leren van grotere, wat het belang van netwerking bevestigt.

De samenwerking met de provincie Limburg is een succesverhaal, dat startte als een proefproject op vraag van de provincie. Zij neemt de vorm aan van een lokaal

partnerschap, waarvan de werking soortgelijk is als die van VLEVA, en waarin de provincie samenwerkt met lokale afdelingen van de leden zoals de Kamer van Koophandel. Het is belangrijk dat iemand continu bezig is met die wisselwerking, maar men is op zoek naar een nieuwe liaison daarvoor, die zowel Brussel en Limburg verbindt als binnen Limburg de provincie en de lokale actoren. VLEVA staat open voor andere provincies, maar daar heerst enige koudwatervrees ten aanzien van een dergelijke fulltime verbinder, al wordt al wel goed samengewerkt via de VVP.

Wat het industrieplan betreft, bevestigt hij nogmaals de aangekondigde bevraging van de leden. Op de verkiezingen zelf heeft VLEVA uiteraard weinig impact, maar ze bieden wel een momentum om verbinding te maken, in het bijzonder met de lokale en provinciale besturen, die immers ook overheden zijn. Zij zijn een belangrijke multiplicator naar hun bedrijven, scholen enzovoort, en kunnen er op die manier voor zorgen dat zo weinig mogelijk actoren uit de informatieboot vallen.

Dirk Rochtus verzekert, wat Oekraïne betreft, dat VLEVA wel degelijk ook aandacht besteedt aan het veld van de internationale politiek en economie, waarvan hij de discussiereeks de GebEUrtentissen als voorbeeld geeft. Eminente experts spraken er over Iran, Hongarije of Rusland. De fysieke reeks is helaas onderbroken door corona, maar misschien wordt de draad weer opgepikt.

Wat de economische impact betreft, zal de wederopbouw van Oekraïne inderdaad mee door de EU aangestuurd moeten worden. De rol van VLEVA zal erin bestaan de Vlaamse samenleving attent te maken op wat de EU op dat vlak aan te bieden heeft.

Jan Buysse bevestigt dat dergelijke Europese middelen, in voorkomend geval, binnen de dienstverlening en informatieverstrekking van het agentschap opgenomen zullen worden. Dat staat ook altijd open voor verdere informatiebehoeften van leden zoals de werkgeversorganisaties, maar vragen daarover zijn er tot nu toe niet gekomen.

Veel Vlaamse steden en gemeenten hebben een beetje hun beekomst van 'twinning' in zijn oude versie, merkt hij op, wat niet wegneemt dat de nieuwe versie interessante mogelijkheden biedt, die VLEVA zeker zal opvolgen ten aanzien van Oekraïne.

De externe evaluatie die voorafging aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst, was ook extensief. Het resultaat was zeer positief met hier en daar een aandachtspunt, zoals blinde vlekken of het belang van afstemming met de Vlaamse overheid.

Voor de andere vertegenwoordigers bij de EU moet duidelijk zijn dat VLEVA niet de formele vertegenwoordiger is van die laatste. In de evaluatie wordt erkend dat daar inmiddels over gewaakt wordt. Bij elke facilitering wordt de Vertegenwoordiging of dossierhouder van de Vlaamse overheid betrokken, verzekert hij, om te vermijden dat de Europese gesprekspartner in de illusie zou verkeren dat VLEVA de officiële gesprekspartner is. Hij noemt de samenwerking complementair: wat VLEVA doet door de inbreng van het middenveld te bundelen en te structureren, is immers ook nuttig voor de Vlaamse Vertegenwoordiging. Omgekeerd is die laatste voor het agentschap een belangrijke informatiebron en een klankbord. Daardoor blijft het onderscheid tussen politiek en het faciliteren van belangenbehartiging ook zuiverder, vult hij nog aan.

Daarbij merkt hij terloops op dat het voor buitenlandse permanente vertegenwoordigingen vaak gemakkelijker is om te netwerken en de verschillende collega's samen te brengen. Anders dan zij gaan de Vlaamse na hun werk immers gewoon

naar huis. Het is net op dat punt dat de evenementen die VLEVA organiseert, hun waarde hebben.

Het idee van de fiches is interessant en past in de versterking van de samenwerking met het lokale niveau, waarop – hopelijk met extra middelen – ingezet kan worden in de volgende legislatuur. Op dit moment is het inderdaad moeilijk om elke berichtgeving op maat van de betrokkene te realiseren, want dat zou de website kakofonisch maken.

4. Aanvullende vragen en antwoorden

Voor *Johan Deckmyn* blijft de vraag hoe men vanuit het bedrijfsleven bij VLEVA komt. Zelf kwam hij ooit met een vraag over internationaal ondernemen, hoewel die bij hem, net zoals bij veel bedrijven, Europa betrof, bij FIT terecht. Is er een wisselwerking tussen VLEVA en FIT om dat aan te pakken?

Jan Buysse antwoordt dat die inderdaad bestaat, zij het informeel, zonder samenwerkingsovereenkomst. Dat geldt voor het gros van de agentschappen en departementen die in de regel vragen doorschuiven die binnen de expertise van VLEVA vallen. VLEVA doet dat zelf ook, op grond van zijn samenwerkingsovereenkomst, met vragen van bijvoorbeeld buitenlandse regio's over een materie waarvoor het niet de best geplaatste is. Hij erkent dat het niet de bedoeling is dat een onderneming zelf moet weten aan wie zij de juiste vraag moet stellen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Kristof SLAGMULDER
Karl VANLOUWE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

EP	Europees Parlement
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VLEVA	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies